

шѣтъ по обшырно нѣщо, утишили сѣ себе си съ томъ що сѣ и тии по два тры рѣда писали, и приканѣтъ и други Българы да прочитѣтъ! Сега кѣту видѣхмы въ какво състояние сѣ е нахождалъ въ тѣхъ врѣмѣна Българскый духъ затѣпенъ отъ грѣкоманства, и причины му, нѣка потвѣрдимы тажъ истинѣ и отъ самы грѣцкы писатели. Выше-помянутый ученъ Грѣкъ Атанасъ Стагиритъ въ свое съчинение *Ἠπειρωτικά*, въ странѣ 352. и 353. казва.

*Κατὰ τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τῆς Μακεδονίας, ὅπου ἦτον ἡ χώρα Χαλκιδικὴ καλουμένη, ὠνομάζονται ἔτι κωμοπόλεις, καὶ κῶμαι, καὶ ὄρη, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, μὲ ὀνόματα Βουλγάρων ἰσβουρος, Στανὸς, Νιβοσέλον καὶ λοιπὰ· σώζονται καὶ τινες λέξεις, καὶ τραγούδια εἰς γλῶσσαν Ἑλληνικὴν, περιέχοντα ὀνόματα Βουλγάρων εὐρίσκονται καὶ ὀνόματα τινῶν ἀρχαίων ἐγκατοίκων Βουλγάρων. ψυχὴ Βουλγάρου ὅμως ἤδη δὲν ὑπάρχει καθὼς εὐρίσκονται περὶ τὴν Θεσσαλονικὴν καὶ ἀλλαχοῦ, οὔτε ἄλλου ἔθνους, οὔτε γλώσσης, ἐκτὸς τινῶν Λατινικῶν, μανίκια, κολίγας, καὶ τινῶν ἄλλων ἐκ τούτων οὖν φαίνεται, ὅτι ἦσαν καὶ ἐκεῖ Βούλγαροι ἐγκατοικοί, πλὴν ἐξελληνίσθησαν, ἀναγκασόμενοι μάλιστα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῶν ἐκεῖ ἔθιμων ἐπειδὴ δὲν εἶχον οὔτε ἱερεῖς, οὔτε βιβλία ἐκκλησιαστικὰ εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν. Τὰ δὲ ἔθιμα τοῦ γένους ἐκτελοῦνται ἐκεῖ μετὰ πολλῆς παρῴησίας καὶ ἐλευθερίας· ἔτι δὲ εἶναι καὶ τὸ Ἅγιον ὄρος πλησίον, καὶ δὲν ἔλλειψαν ποτὲ, οὔτε λείπουσιν ἐκεῖθεν Πατέρες ἐκκλησιαστικοὶ πνευματικοὶ καὶ κατηχηταί.*

„На вѣсточны македонскы крайбрѣжиа, дѣ е было мѣсто *Χαλκιδικι* назѣваемо, иманувѣтъ сѣ ище градища и села, горы и други такива, съ имана Българскы, *изворъ, станъ, ново село* и проч. остали и нѣколко рѣчи и пѣсни на еленскы языкъ съдържащи имана Българъ; нахождѣтъ сѣ и имана на нѣкои си стары Българы жители, нѣ душа Българину сега не съществуе тамъ, какъ то сѣ нахождѣтъ около Солуна и другъдѣ, нито другаго народа, нито языка, отсвѣнь нѣколко Латински (*μανίκια* — рѣкави, — *κολίγας* — другаръ) и нѣкои си други. Отъ того убо сѣ вижда чи были и тамо Българы жители, нѣ поеленчили сѣ, усилены найпаче отъ Великаж Чърквѣ и отъ тамошны обичаи; защото нѣсѣ имали нито свѣщенници, нито чърковны книги на языкъ си; а обичаи народа (елинскаго) изпълняжтъ сѣ тамо съ голѣмѣ дързость и свободѣ; притомъ е близо и свѣта гора и чърковнии отци, духовници и поучители всѣгда сѣ были тамо.“

Ученый Грѣкъ ивно пиши, какъ сѣ е старала великата чърква да гони Българскѣ народность и съ силѣ да ги грѣчи! „*πλὴν ἐξελληνίσθησαν, ἀναγκασόμενοι μάλιστα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας*“ такива свидѣтельства има тысящи писани отъ самы Грѣцы, кой желае, и кого не е гнусъ